

Batagaa kaŋ Žak n'a hantum

Citaaboo fahamandiroo

Žak ka batagaa woo hantum. A nk'a hantum Isa ganakey kul se kaŋ say-say aduŋna kul ra. A nee boro kaŋ sii nda lakkal m'a wiri Irkoy ga, a ga duu a.

Hoyrayyaŋ ne kaŋ Žak n'i hantum ganakey se:

- *I ma duumi Irkoy bande waati ŋendey ra.*
- *I ma baa Irkoy meeŋennoo.*
- *I ma baa ŋgi cinaa ka gomni tee talkey se.*
- *I masi ŋgi boŋ cebe.*
- *I masi borey ciinay.*

Boro si hin ka naanay Isa Almasihu Alhabar Boryaa ma goro mana teegoy henna tee, zama «naanay bila teegoy man'ti kala haya bukaw» (zammaa 2.26).

Borey kaŋ se batagaa sanbandi maapey

nda fooyanoo kaŋ teendi i se

1 ¹Agay Žak kaŋ ti Irkoy nda ir Koyoo Isa *Almasihu tam ka batagaa woo sanba ka Izirayel alkabiila woy cindi hinkaa (12) kaŋ say-say foo.

Naanay nda lakkal

²Ag'armey, siiyan dumi-dumey kaŋ duu war, w'i dii sanda ŋaali de, ³ka bay kaŋ war naanaa siiyanoo ga mupeyan hay. ⁴Kala mupeyanoo ma nga goyoo timmandi hala war ma nin ka tee boroyaŋ kaŋ tee ka timme, hala nongu kaŋ ra haya kul si war kuma. ⁵Nda boro goo war ra kaŋ sii nda lakkal, a m'a wiri Irkoy ga kaŋ ga borey kul noo nda kabedoonay bila citi, a g'a noo a se. ⁶A m'a wiri nda naanay bila ŋikka, zama boro kaŋ ga ŋikka ga hima nda teekoo bonday kaŋ hewoo g'a ka koy nongoo kul here. ⁷Boraa woo dumoo masi hongu nga ga duu ir Koyoo do haya, ⁸lakkal hinka-hinkakoyni no, nga fondawey kul ra, a si kay doo foo.

Talka nda almankoyni

⁹Arma talkaa ma ŋaali nda nga jeryanoo, ¹⁰almankoynoo ma ŋaali nda nga yeegandayanoo, zama haya bisante no sanda suboo kutukuryaa. ¹¹Zama waynaa fatta nda nga konnoo, a ga suboo kogandi, nga kutukuryaa ga kaŋ, nga booroo dere. Takaa din da, almankoynoo ga menne nga goyey ra.

Siiyaney

¹²Boraa duu gomni kaŋ ga siiyan suuri, zama nda a duu maa henna, a ga duu hunayan fuulaa kaŋ ir Koyoo na nga allaahidoo zaa borey se kaŋ ga baa nga. ¹³Boro kul kaŋ no, waati kaŋ a siyandi, a masi nee: «Irkoy k'ay sii ya ifutu tee», zama ifutu si hin ka Irkoy sii, nga mo si boro kul sii a ma ifutu tee. ¹⁴Amma boro foo kul mma siyandi waati kaŋ nga boonay futaa n'a cendi k'a darga. ¹⁵Woo banda ga, nda boonay futaa zandi, a ga zunubu hay, nda zunuboo nin, a ga buuyan hay.

¹⁶War masi war boŋ darga, ag'armey, ay baakey. ¹⁷Nooyan henna kul nda nooyan timmante kul si hun kala beene, gaayey Baabaa do. Nga kaŋ si barmay, a si tee bii kaŋ ga bere-bere. ¹⁸Nga ibaayoo ra, a n'ir hay cimoo ŋennoo sabboo ra, hala ir ma tee sanda nga takahayey ize jina-jinawey.

Wa hañajer Irkoy meešenoo se k'a ka goy

¹⁹War ma bay, ag'armey, ay baakey, adamize kul ma cahā ka haña kayandi, amma a masi cahā ka šelañ, a masi cahā ka futu, ²⁰zama adamize futuyanoo si haya tee kañ ga henan Irkoy jine. ²¹Woo se war ma žiibi kul nañ, nda laalay futu kul, wa Šennoo kañ dumandi war biney ra dii nda bineyaynay, a goo nda hini ka war hundey hallasi.

²²Wa Šennoo ka goy, war masi hañajer a se hinne ka war boñ darga. ²³Zama boro kañ ga hañajer Šennoo se, amma a s'a ka goy, bora ga hima nda boro kañ na nga ndum cimoo guna diji ra, ²⁴a na nga boñ guna, a koy, de dogoo din da a dirña takaa kañ ga nga goo. ²⁵Amma boro kañ na ašariya timmantaa kañ ga sawalandi guna boryo, a duumi a ra, a mana tee hañajerkaw dirñante, a g'i ka goy, bora ga duu gomni nga goyey ra.

²⁶Nda boro ga hongu addini boro ti nga, amma a si hin nga mijnoo, a mma nga boñ darga, nga addinaa ti yaada. ²⁷Addinaa kañ ra žiibi sii, a ga henan Irkoy ir Baabaa jine ti: ma alyatimey nda woyey kañ kurney buu gaakasina y ngi fararoo ra, ma ni boñ dii aduñña žiiboo ga.

Masi borey bisandi cere

2¹ Ag'armey, war masi borey bisandi cere ir Koy daržantaa Isa *Almasihu naanaa ra. ²Nda boro kañ wura korbay goo kaboo ra, darbay henna goo jindoo ra, huru kate war margaroo^a ra, de talka foo mo huru kate kañ darbay žiiba goo jindoo ra, ³war na bora kañ ga darbay henna goo beerandi ka nee a se: «Ni, goro ne nongu henna woo ra». Amma war nee talkaa se: «He ni, kay no din ni cewey ga», wala «Goro ganda ay cewey cire». ⁴War hunday game, war na borey bisandi cere, war mana tee ciitikaw lakkal laalayan wala?

⁵Wa hañajer, ag'armey, ay baakey, Irkoy nka borey kañ adujña g'i himandi talka suuba k'i tee naanaykaw beeriyan k'i tee Irkoy *Laamaa tubukawayñ kañ a na allaahidu zaa borey se kañ ga baa nga. ⁶Amma war, war na talkaa kaynandi. Man'ti almankoyney no ma war dañ ngi hinoo cire, man'ti ngi no ma war ka koy ciitikey jine? ⁷Man'ti ngi no ma maa henna wow kañ ga ciyandi war ga?

⁸Šikka sii kañ nda war na *ašariya beeroo tabatandi sanda takaa kañ nda *Citaaboo n'a har ka nee: «Ma baa ni cinaa sanda takaa kañ nda n'ga baa ni boñ»^b, war na haya henna tee. ⁹Amma nda war na borey bisandi cere, war na zunubu tee. Ašariyaa ga war zukandi, ašariyaa hookaw ti war. ¹⁰Boro kañ na ašariyaa kul dii, amma a na kanje folloku kuta, bora na kanjey kul kuta. ¹¹Zama bora kañ nee: «Masi zina»^c, nga da ka nee mo: «Masi boro wii»^d. Nda n'si zina, amma n'ga boro wii, ni tee ašariyaa hookaw. ¹²Wa šelañ war ma goy sanda boroyañ kañ ašariyaa kañ ga sawalandi g'i ciiti, ¹³zama ciitoo ga tee haya kañ ra hinnari sii borey se kañ si hinna. Hinnari ga hin ciiti.

Teegoyey no ma naanaa timmandi

¹⁴Ag'armey, macin no a g'a hanse nda boro ga nee nga ga naanay, ka gar nga teegoyey s'a cebe? Naanaa ga hin k'a hallasi wala? ¹⁵Nda war armaa wala war woymaa bañi, a sii nda nga zaari kul meehunaa, ¹⁶de boro foo war ra nee a se: «Koy nda alaafiya, ma cankan, ma kungu», ka gar a man'a noo hayaa kañ ga a ga too, macin no a g'a hanse? ¹⁷Takaa din da ti naanaa, nda teegoy sii a bande, nga boñ se bukaw no.

¹⁸Boro ga nee: «Naanaa goo ma ne, teegoy hennayan goo ya ne.» Ni naanaa cebe bila teegoy, ay g'ay naanaa cebe ma ne ay teegoyey ra. ¹⁹N'ga naanay kañ Koy folloku bara, haya henna no, ganjey mo ga naanay, de i ga jijiri. ²⁰He boro yaadaa, n'ga baa ma bay kañ naanaa bila teegoy sii nda nafaw? ²¹Ibrahim, ir baabaa, man'ti teegoy k'a tee boro šerrante kañ a na nga iz'aroo Isiyaka dañ sargari tonadogoo boñ ka nee nga g'a kaa sargari? ²²Ni dii kañ naanaa nda nga teegoyey ka goy cere bande. Teegoyey no ma naanaa tabatandi. ²³*Citaaboo šennoo tabati kañ nee: «Ibrahim naanay Irkoy, de a kabandi a se šerrantaray.»^e A ciyandi: Irkoy ceroo.^f ²⁴War dii kañ teegoy no ma adamize tee boro šerrante, man'ti naanaa hinne.

²⁵Woykuuroo Rahab^g mo, man'ti teegoyey kañ a n'i tee maaganda se a tee boro šerrante, kañ a na dontokey dii k'i ka koy nda fondo foo tana? ²⁶Zama takaa kañ nda gaaham bila hundi man'ti kala bukaw, takaa din da naanay bila teegoy man'ti kala haya bukaw.

^a2.2 margaroo, Grek šenni ra, almaganaa faa ti *margahugoo.

^b2.8 Sargarey 19.18.

^c2.11 Fattaroo 20.14; Alhukumoo 5.18.

^d2.11 Fattaroo 20.13; Alhukumoo 5.17.

^e2.23 Šintinoo 15.6.

^f2.23 Taarikey 2to 20.7; Ezayi 41.8.

^g2.25 Žozuwe 2.1–21.

Boro, ma hin ni mijoo

3¹ Ag'armey, war masi boobo ka tee alfa, war ma bay kaŋ ir kaŋ ti alfagey, ir ciitoo ga kuu, ² zama cee booboyaŋ ir kul ga kaŋ. Boro kaŋ si dere nga ŧennoo ra man'ti kala boro kaŋ tee ka timme. A goo nda mo nga gaahamoo kul se hini. ³ Nda ir ga aljam daŋ baryey mijey ga hala i m'ir ibaayoo tee, ir g'i juwal ka koy nda ngi kunturey kul nongu kaŋ ra ir baa. ⁴ Nga ne, harihii beerey mo, takaa kul kaŋ nda i ga beeri, hew beerey g'i tuti, amma leemu kaccu foo no m'i ka koy nongu kaŋ zurandikaa baa ra. ⁵ Takaa din da, deene mo man'ti kala gaaham nongu kaccu, a ga hin ka haya beeriyaŋ ka bolsay. Wa guna takaa kaŋ nda nuune-ize ga hawsa beeri ton! ⁶ Deene man'ti kala nuune. Deene goo ir gaahamey ra sanda aduŋŋa laalaa. Nga no ma gaaham kul žiibandi. Nga no ma nuune daŋ ir hunaroo kul ra. Žahannam nuunaa no m'a diinandi. ⁷ Ganjihooga dumi kul, nda cirawey, nda gandakoyey, nda haroo hayey ga goojandi, adamize no m'i gooji. ⁸ Amma deene, boro kul si hin k'a gooji: haya futu no kaŋ si kay nongu foo. A ga too met nda naaji kaŋ ga wiiya. ⁹ Nga nda ir g'ir Koyoo, ir Baabaa saabu, nga nda ir ga adamizey danga kaŋ takandi ka hima nda Irkoy. ¹⁰ Mee follokaa ra gaarari nda dangari ga hun. Ag'armey, a si hima ka tee takaa woo. ¹¹ Hari dandiguusu follokaa, hari henna nda ihotta ga hun a ra wala? ¹² Ag'armey, jeejajnaa ga hin ka *zaytu-izeyaŋ hay wala mo *alanebnaa ma jeejay hay? Nongu kaŋ ra hari ciiri-ciirante ga fatta si hin ka haŋ hari noo.

Lakkal dumi hinkaa

¹³ May ti lakkalkoynoo nda fahamantaa war ra? Bora a ma nga teegoyey cebe nga dira taka henna ra nda bineyaynay nda lakkal. ¹⁴ Amma nda canseyan futu nda alhaasiditaray goo war biney ra, war masi bolsay, war masi taari cimoo ga. ¹⁵ Woo man'ti lakkaloo kaŋ ga hun beene. Aduŋŋa, nda adabbawey, nda ganjey wane nda a, ¹⁶ zama nongu kaŋ ra canseyan nda alhaasiditaray goo, taka šiira nda goy laala dumi kul ga garandi a ra. ¹⁷ Lakkaloo kaŋ hun beene, haya jinaa ti, a ga henan, a ga alaafiya noo, a ga boro tee boro boryo, a ga waafakay ceeci, a ga too met nda hinnari nda teegoy henna, a si borey daŋ cere jine, almunafikitaray sii a ra. ¹⁸ Izoo kaŋ ŧerretaraa g'a hay ga dumandi alaafiya a ra, alaafiyakoyney se a ga teendi.

Ceretary dumi hinka

4 ¹Man ra wongey, man ra alfitinawey kaŋ goo war game ga hun? Ni bay bine-ibaayey kaŋ ga cere kar, war hamey ra i ga hun? ²War ga hayey boonay, amma war si duu ey. War ga boro wii, war moŋey ga baa haya, amma war si hin ka duu a. War ga yenje, war ga wongu, war si duu, zama war si Irkoy ŋaaray. ³War ga ŋaaray, amma war si duu, zama war si ŋaaray nda fonda, war si ŋaaray kala war bine-ibaayey teeyanoo se. ⁴Zinateerey, war nka si bay kaŋ aduŋna ceretaraa man'ti kala ka tee Irkoy se iberi wala? Adiši boro kaŋ ga baa nga ma tee aduŋna se cere, mma tee Irkoy se iberi. ⁵Wala war mma hongu *Citaaboo mma ŋelaŋ yaada kaŋ a nee kaŋ Irkoy ga hanse ka baa hundoo kaŋ a n'a daŋ ir ra, a ga canse a se? ⁶Amma a ga *anneema beeri noo ka bisa aduŋna wanoo, woo se Citaaboo nee:

«Irkoy ga binebeerey gandu,

amma a ga alhormo tee borey se kaŋ ga ngi boŋ yeeti ganda.»^h

⁷Adiši, wa cindi Irkoy cire, wa kay Ibilisi se, a ga zuru ka mooru war ga. ⁸Wa man Irkoy, a ga man war. Zunubantey, wa war kabey jumay, lakkal hinka-hinkakoyney, wa war biney henanandi. ⁹Wa war binemaraa bay, war biney ma kankam, war ma hēe. War haaraa ma bere ka tee binemarayyan, war ŋaaloo ma tee binehasaraw. ¹⁰Wa war boŋ yeeti ganda ir Koyoo se, a ga war jer.

Masi ni armaa ciiti

¹¹Ag'armey, war masi cere maa hasara, boro kaŋ ga daŋ nga armaa ga wala a ga nga armaa ciiti, *ašariyaa ga bora daŋ, ašariyaa no a n'a ciiti. Nda n'na ašariyaa ciiti, ni man'ti nga ganakaw, nga ciitikaw ti ni. ¹²Boro folloku ti ašariyaa gorandikaa nda nga ciitikaa, a ga hin ka boro hallasi, a ga hin k'a halaci. Amma ni, ni ti may ka ni cinaa ciiti?

Masi ni boŋ jer

¹³Sohō war ga ay goo, war kaŋ ga nee: «Hō wala suba ir ga koy koyra filaana ra, ir ga jiiri foo tee no din, ir ga maamala, ir ga albaha tee.» ¹⁴War si bay haya kaŋ no suba g'a hay. Macin ti war hunaroo? A man'ti kala harandaŋ kaŋ ga kaa alwaati kayna, woo banda ga, a ga dere. ¹⁵War mma hima ka nee: «Nda ir Koyoo baa, ir ga huna, ir ga woo tee wala ir ga woo tee.» ¹⁶Amma sohō, war ga war boŋ jer war bolsiyaney ra. Bolsiyanoo woo dumoo kul ga laala. ¹⁷Boro kaŋ ga wan ka ihenna tee, de a man'a tee, bora na zunubu tee.

^h4.6 Yaasawey 3.34.

Kašetayaŋ almankoyney ga kaŋ ga goykey fara-bagaa ŋaa

5 ¹Sohō war ga ay goo, almankoyney! Wa hēe war ma yooyo bonawey kaŋ ga kaŋ war boŋ maaganda se. ²War almanoo funbu, dusey ga war bankaarawey zenji. ³Guuruboosu tun war wuragoo nda war nzorfu kaaraa ra, ŋgi guuruboosoo ga seedetaray tee war ga, a ga war gaahamey ŋaa sanda nuune. Zaari korawey kaŋ ga kaa ra war na alman marga. ⁴Ŋga ne, goykey kaŋ goy war faarey hegaa ra, war na ŋgi banaa dii, banaa kaati, hegaykey kaatoo huru hala ir Koyoo, Aduŋŋakoyoo haŋaa ra. ⁵War huna kaani ra laboo ga, war cindi daame ra. War na war boŋ naasandi sanda alman kaŋ i n'a soolu han foo a ma koosandi. ⁶War na boro šerrantaa zukandi k'a wii. A mana war gandū.

Wa suuri, ir Koyoo kaayanoo man

⁷Adiši ag'armey, wa gaabu suuri ga hala ir Koyoo kaayanoo ga. Wa alfaroo guna kaŋ ga laboo dumari-ize henney batu. A ga suuri ŋgi maaganda se hala i ga duu nciŋpi jinaa nda ikokorantaa. ⁸War mo, war ma suuri, wa bine tee, zama ir Koyoo kaayanoo man.

⁹Ag'armey, war masi cere ciinay hala war masi ciitandi. Ŋga ne, ciitikaa goo ma kay hugoo miŋoo ga. ¹⁰Ag'armey, zarabi nda suuri here, wa annabey kaŋ šelaŋ ir Koyoo maŋoo ga guna ka tee. ¹¹Ŋga ne, borey kaŋ ga muŋe duu gomni. War maa Ayuba muŋeyanoo alhabaroo, war dii kokoroo kaŋ ir Koyoo n'a noo a se, ir Koyoo ga hanse ka tamalla, a ga hinna.

¹²Haya kul kaŋ no, ag'armey, war masi žee, a ma tee nda beenaa, wala laboo. War masi žeeyan dumi kul tee. War ayyowoo, a ma tee ayyo, war kalaawoo ma tee kalaa, hala ciiti masi kaŋ war boŋ.

Irkoy ŋaarayyan nda naanay

¹³Boro goo war ra kaŋ ga zarabi wala? A ma Irkoy ŋaaray. War boro kaŋ ga ŋaali, a ma don ka Irkoy saabu. ¹⁴Boro kaŋ ga wirci war ra, a ma ciya *Egilizoo boro beerey se i ma Irkoy ŋaaray a se k'a yon nda jii ir Koyoo maŋoo ga. ¹⁵Irkoy ŋaarayyan kaŋ teendi nda naanay ga wircikoynoo hallasi, ir Koyoo g'a tunandi. Nda a nka zunubu tee, a ga yaafandi a se. ¹⁶Woo se wa war zunubey har cere se, war ma Irkoy ŋaaray cere se hala war ma duu ka duu baani. Boro šerrante, nda a na Irkoy ŋaaray, ŋga ŋaarayyanoo ga hanse ka bara nda alfoyda. ¹⁷Ilyasu man'ti kala adamize sanda ir cine. A na Irkoy ŋaaray nda hini nciŋpi masi kaŋ, de mo nciŋpi mana kaŋ laboo boŋ jiiri hinza nda handu iddu. ¹⁸A yee koyne ka ŋaaray, beenaa doo. Laboo na ize tee.

¹⁹Ag'armey, nda war affoo mooru cimoo, de boro n'a yeeti kate, ²⁰war ma bay kaŋ boro kaŋ kate zunubante kaŋ dere fondaa ga, bora a ga hundoo hallasi buuyan ra, a na zunubu boobo daabu.